

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
103 33 STOCKHOLM

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registrator@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2009-720-STA

ER REF Fi2009/1494

2009-09-18

ESTABLISHED 1668

Yttrande över remiss angående Utkast till proposition om införande av stabilitetsavgift

Riksbanken har inget att erinra mot att en stabilitetsavgift införs. Med hänsyn till de rådande förhållandena anser Riksbanken att en icke-differentierad och halverad avgift de två första åren är ändamålsenlig. På sikt bör dock stabilitetsavgiften riskdifferentieras. Riksbanken välkomnar även regeringens avsikt att återkomma med en fördjupad analys av stabilitetsavgiften samt hur stabilitetsfonden och insättningsgarantin skall slås samman. Riksbanken uppmanar dock regeringen att införliva denna analys i en omfattande översyn av hela det legala och institutionella regelverket för hantering av problemdrabbade finansiella företag. Institut som deltar i garantiprogrammet bidrar till den finansiella stabiliteten och till sänkta upplåningskostnader generellt. I princip anser därför Riksbanken att full avdragsrätt för garantiavgiften är önskvärt. Riksbanken anser dock att regeringens förslag att istället reducera beräkningsunderlaget för stabilitetsavgiften med ett genomsnitt av de under året garanterade förpliktelserna innebär en acceptabel kompromiss.

Finansiell stabilitet är en kollektiv nyttinghet. Alla institut gynnas av att staten bereds möjlighet att ge stöd och om finansieringen av stödet kan begränsa överdrivet risktagande. Det är därför rimligt att införa en avgift för alla institut berörda av lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut (Stödlagen). För att motverka moral hazard och uppmuntra en sund riskhantering bör avgiften vara riskdifferentierad, det vill säga att instituten betalar avgifter efter den risk de medför. Riksbanken välkomnar därför regeringens föresats att återkomma med förslag hur stabilitetsavgiften skall riskdifferentieras.

Om stabilitetsfonden skall framstå som en långsiktig och trovärdig finansieringskälla för ett urval av statligt stöd kan dock inte ett spektrum av avgifter bibehållas. Riksbanken förordar därför en sammanslagning av stabilitetsfonden med insättningsgarantin. Ett problem med den nuvarande lösningen är att institutens finansieringskostnader snedvrids. Riksbanken har i tidigare remissvar påpekat den olyckliga snedvridning av finansieringskostnader som uppstår då inlåning belastas med både stabilitetsavgift och insättningsgarantiavgift medan marknadsupplåning endast belastas med stabilitetsavgift.

■ Ett ytterligare problem är att nuvarande förslag kan innebära problem för gränsöverskridande banker med centraliserad upplåning eftersom avdrag endast får ges för koncerninterna transaktioner mellan svenska bolag. Det bör utredas om detta är förenligt med den fria etableringsrätten inom EU. I förlängningen kan förslaget utformning också påverka institutens incitament att centralisera upplåningen och val av legal struktur för koncernen (dotterbolag eller filial) eftersom risken finns att koncernen drabbas av dubbla avgifter om andra länder inför motsvarande avgifter.

Riksbanken välkomnar därför regeringens avsikt att analysera och återkomma med förslag på hur stabilitetsfonden och insättningsgarantin skall slås samman och vilka förändringar av beräkningsgrunden som i det sammanhanget kan vidtas för att undanröja snedvridande effekter. Regeringen bör även noggrant studera hur stabilitetsfonden ska fungera i framtiden. I det sammanhanget bör beslutsgångar kring hur medlen i stabilitetsfonden skall användas samt fondens användningsområden klargöras. Riksbanken uppmanar också regeringen att införliva denna analys i en större översyn av hela det legala och institutionella ramverket som omger finansiella företag med målet att skapa en effektiv och sammanhängande ordning för hantering av problemdrabbade institut. Stödlagen innebar en rad förbättringar avseende statens möjligheter att hantera problemdrabbade institut, men stödlagen infördes hastigt som en följd av den aktuella krisen. Det finns ett antal områden där stödlagen behöver kompletteras för att en effektiv hantering av problemdrabbade institut skall uppnås. Stödlagen saknar exempelvis mer precisa regler för rekonstruktion och avveckling av institut som har erhållit stöd. Stödlagen erbjuder inte heller några möjligheter att vidta gradvisa åtgärder. Översynen bör även beakta hur det svenska ramverket bör utformas för att fungera även i ett gränsöverskridande perspektiv.

Med tanke på de rådande förhållandena är en enkel och låg avgift rimlig. Riksbanken stödjer således förslaget att inledningsvis införa en halverad och icke-differentierad avgift i avvaktan på en mer riskbaserad och övergripande metod. Riksbanken förordar att institut som deltar i garantiprogrammet enligt förordningen (2008:819) om statliga garantier till banker m.fl. skall tillgodoräknas detta vid uttag av stabilitetsavgift. Anledningen är att de institut som deltar i garantiprogrammet bidrar till att stärka förtroendet för det finansiella systemet i sin helhet och därmed sänka upplåningskostnaderna för alla institut. I princip anser därför Riksbanken att avgiften till stabilitetsfonden skall reduceras fullt ut med garantiavgiften. En full avdragsrätt är även förenlig med grundtanken att stabilitetsfonden ska finansiera garantier, lån och kapitalinjektioner till institut i behov av stöd. Erläggande av både stabilitetsavgift och garantiavgift innebär i praktiken att institut betalar dubbelt för statligt stöd. I det remitterade förslaget föreslås institut ges rätten att avräkna ett genomsnitt av de under året garanterade förpliktelserna från beräkningsunderlaget. Regeringens förslag att reducera beräkningsunderlaget istället för att direkt avräkna garantiavgiften från stabilitetsavgiften kan dock anses vara en acceptabel kompromiss. Detta till trots att effekten av avräkningen blir lägre än vad som är önskvärt. Riksbanken har även i sin bedömning att regeringens förslag innebär en acceptabel kompromiss beaktat den förbättring av förhållandena som har skett sedan mars 2009 då utkastet till lagrådsremiss om stabilitetsavgift remitterades.

- Synpunkter i detalj på lagen om ändring i lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut:
  - 2 § andra stycket bör det framgå att underlaget skall beräknas enligt 3 och 5 §§.
  - 5 § bör texten förtydligas enligt följande: För...beloppet. Genomsnittet ska beräknas utifrån kreditinstitutets garanterade förpliktelser vid utgången av varje kvartal.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Mattias Persson efter föredragning av Erik Lenntorp.

Mattias Persson

Erik Lenntorp